

ԵՐԵՎԱՆԻ ՀԵՆԱԿԵՏԱՅԻՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՔՈԼԵՁԻ
2026-2027 ՈՒՍ. ՏԱՐՎԱ «ԿԵՆՍԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ»
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՑԱՇԱՐ
ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՄԲ (9-ԱՄՑԱ) ԴԻՄՈՂՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

8-րդ դասարան՝ Կենսաբանություն: Մարդ

9-րդ դասարան՝ Կենսաբանություն

8-րդ դասարան

Կենսաբանություն: Մարդ

1. Մարդու օրգանիզմի կառուցվածքային մակարդակները
2. Հյուսվածքներ, տեսակները
3. Օրգանիզմի կենսագործունեության կարգավորումը՝ հումորալ, նյարդային, նյարդահումորալ
4. Մակուղեղ(հիպոֆիզ)
5. Վահանաձև գեղձ
6. Մակերիկամներ
7. Ենթաստամոքսային և սեռական գեղձեր
8. Նյարդային համակարգի նշանակությունը և կառուցվածքը
9. Հասկացողություն նեյրոնի մասին, կառուցվածքը և տեսակները: Նյարդերի տեսակները
10. Ռեֆլեքս, ռեֆլեքսային աղեղ, օղակները
11. Ողնուղեղի կառուցվածքը և գործառույթները
12. Գլխուղեղի կառուցվածքը և գործառույթները
13. Երկարավուն ուղեղի, կամրջի և ուղեղիկի կառուցվածքը և գործառույթները
14. Գլխուղեղի բաժինները: Միջին ուղեղի, միջանկյալ ուղեղի կառուցվածքը և գործառույթները
15. Մեծ կիսագնդերի կառուցվածքը և գործառույթները
16. Բարձրագույն նյարդային գործունեություն
17. Վնասակար գործոնների ազդեցությունը մարդու զարգացման վրա
18. Զգայարաններ և վերլուծիչներ
19. Վերլուծիչի կառուցվածքը և գործառույթները
20. Տեսողական վերլուծիչ: Աչքի կառուցվածքը
21. Աչքի օժանդակ հարմարանքներ: Տեսողության խանգարումները և դրանց կանխումը
22. Լսողական վերլուծիչ, լսողական օրգանի կառուցվածքը
23. Լսողական վերլուծիչի աշխատանքը: Լսողության հիգիենան
24. Հավասարակշռության զգայարան: Մաշկամկանային զգայարան
25. Հոտառության և համի զգայարաններ
26. Մաշկի նշանակությունը: Մաշկի կառուցվածքը և գործառույթները
27. Մաշկի տեսակները: Մաշկի ջերմակարգավորման գործառույթը: Կոփում
28. Մաշկի հիգիենան: Մաշկային հիվանդությունների կանխարգելումը
29. Հենաշարժիչ համակարգի բաղադրամասերը և գործառույթները: Ոսկրի բաղադրությունը, աճը
30. Ոսկրերի միացման տեսակները
31. Մարդու կմախքը, բաժինները, գլխի կմախք
32. Մարդու կմախքը, բաժինները, իրանի կմախք
33. Մարդու կմախքը, բաժինները, վերին և ստորին վերջույթների կմախք
34. Ողնաշարի կորացումներ և հարթաթաթություն
35. Մկանային համակարգ, մկանների կառուցվածքը և նշանակությունը
36. Մկանային համակարգ, մկանների գործառույթները
37. Առաջին օգնությունը կապանների ձգման, հոդախախտումների և ոսկրերի կոտրվածքների դեպքում
38. Միջավայրի գործոնների և ապրելակերպի ազդեցությունը կմախքի ձևավորման և զարգացման վրա
39. Օրգանիզմի ներքին միջավայրի բաղադրամասերը
40. Արյան գործառույթները, արյան կազմը, արյան պլազմա
41. Արյան ձևավոր տարրեր
42. Արյան մակարդում

43. Արյան փոխներարկում, արյան խմբեր, ռեզուս գործոն
44. Արյան պաշտպանական ռեակցիա: Իմունիտետ, տեսակները
45. Իմունային անբավարարություն: Ալերգիա
46. Արյան և ավշաշրջանառության համակարգ
47. Սրտի կառուցվածքը
48. Սրտային բոլորաշրջան
49. Արյունատար և ավշային անոթների կառուցվածքը
50. Արյան շրջանառության մեծ և փոքր շրջաններ
51. Արյան զարկերակային ճնշում և անոթազարկ
52. Սիրտ-անոթային համակարգի հիգիենան և առաջին օգնությունն արյունահոսությունների ժամանակ
53. Շնչառության նշանակությունը: Շնչառական օրգանների կառուցվածքը և գործառույթները
54. Քթի խոռոչի, կոկորդի կառուցվածքը և գործառույթները
55. Շնչափողի, բրոնխների, թոքերի կառուցվածքը և գործառույթները
56. Շնչառական շարժումներ: Թոքերի կենսական տարողությունը
57. Գազափոխանակությունը թոքերում և հյուսվածքներում
58. Շնչառական օրգանների հիգիենան և առաջին օգնությունը շնչառության խանգարման դեպքում
59. Սննդի բաղադրամասերը և դրանց նշանակությունը
60. Մարսողական համակարգի նշանակությունը, կառուցվածքը և գործառույթները
61. Բերանի խոռոչի կառուցվածքը և մարսողությունը բերանի խոռոչում
62. Ստամոքսի կառուցվածքը և մարսողությունը ստամոքսում
63. Լյարդի, ենթաստամոքսային և աղիքային գեղձերի դերը մարսողության գործընթացում
64. Մարսողությունն աղիներում: Սննդանյութերի ներծծումը
65. Սնման հիգիենան: Մարսողական օրգանների հիվանդությունները և դրանց կանխարգելումը
66. Վիտամիններ, տեսակները
67. Արտազատության նշանակությունը: Արտազատության օրգանները և դրանց դերը
68. Միզագոյացում և միզարձակում
69. Արտազատության համակարգի հիգիենան և հիվանդությունների կանխումը
70. Վերարտադրողական համակարգի օրգաններ
71. Բեղմնավորում, ներարգանդային և հետսադմնային զարգացում
72. Մարդու վերարտադրողական առողջությունը
73. Խնդիրներ համապատասխան բաժիններից

9-րդ դասարան

Կենսաբանություն

1. Նախակորիզավոր (պրոկարիոտիկ) բջիջների կառուցվածքը
2. Արքեյներ
3. Կորիզավոր (էուկարիոտիկ) բջիջների կառուցվածքը
4. Քիմիական տարրերի պարունակությունը բջջում
5. Բջջի անօրգանական միացությունները
6. Բջջի օրգանական նյութերը: Սպիտակուցներ
7. Բջջի օրգանական նյութերը: Ածխաջրեր
8. Բջջի օրգանական նյութերը: Լիպիդներ
9. Նուկլեինաթթուներ, կառուցվածքը և դրանց ֆունկցիաները
10. Նյութափոխանակություն և էներգիայի փոխակերպում: Ավտոտրոֆ և հետերոտրոֆ օրգանիզմներ
11. Բջջային շնչառություն: Էներգիական փոխանակություն
12. Ֆոտոսինթեզ: Քեմոսինթեզ
13. Քրոմոսոմների կառուցվածքը, քրոմոսոմային հավաքակազմ
14. Գենետիկական ծածկագիր
15. Սպիտակուցների կենսասինթեզ
16. Բջջի կենսացիկլը: Ինտերֆազ
17. Բջջի բաժանումը՝ միտոզ

18. Անսեռ բազմացում: Անսեռ բազմացման կենսաբանական նշանակությունը
19. Սեռական բազմացում: Սեռական բազմացման կենսաբանական նշանակությունը
20. Սեռական բջիջների առաջացումը՝ զամետոգենեզ
21. Գենետիկայի զարգացման հիմնական փուլերը: Ժառանգականություն և փոփոխականություն
22. Գենոտիպ և ֆենոտիպ: Հոմոզիգոտ և հետերոզիգոտ առանձնյակներ
23. Մենդելի հատկանիշների ժառանգման ուսումնասիրման հիբրիդոլոգիական մեթոդը
24. Դոմինանտ և ռեցեսիվ հատկանիշներ: Մենդելի առաջին օրենքը
25. Մենդելի երկրորդ օրենքը
26. Ոչ լրիվ դոմինանտություն:
27. Սեռի գենետիկա: Աուտոսոմներ և սեռական քրոմոսոմներ: Հոմոզամետ և հետերոզամետ սեռեր
28. Սեռի հետ շղթայակցված հատկանիշներ
29. Ժառանգական հիվանդություններ
30. Ժառանգական փոփոխականություն
31. Մուտացիաների տեսակները
32. Մուտացիաների առաջացումը: Մուտածին գործոններ
33. Ոչ ժառանգական փոփոխականություն
34. Ռեակցիայի նորմա
35. Սելեկցիա
36. Բջջային ճարտարագիտություն
37. Գենային ճարտարագիտություն
38. Կլոնավորում
39. Էվոլյուցիայի ապացույցները
40. Դարվինի ուսմունքի ստեղծման նախադրյալները: Դարվինի էվոլյուցիոն ուսմունքը
41. Բազմացման ուժգնություն: Գոյության կռվի ձևերը
42. Բնական և արհեստական ընտրություն
43. Օրգանիզմների հարմարվածությունը արտաքին միջավայրի պայմաններին
44. Էկոլոգիայի սահմանումը: Էկոլոգիայի խնդիրները
45. Պոպուլյացիա՝ տարածական և սեռային կառուցվածքը
46. Պոպուլյացիայի թվաքանակ, կայունություն և փոփոխություն
47. Բաշխվածությունը պոպուլյացիայում
48. Ներտեսակային մրցակցություն, մակարածություն և փոխօգտակար հարաբերություն
49. Պոպուլյացիայի կայունություն՝ Հարդի և Վայնբերգի օրենքը
50. Համակեցություն՝ տեսակային կառուցվածքը
51. Համակեցություն՝ տարածական կառուցվածքը
52. Բնակության միջավայր
53. Էկոլոգիական խորշ
54. Էկոհամակարգ, նրա բաղադրիչները
55. Ցամաքային էկոհամակարգեր
56. Ջրային էկոհամակարգեր
57. Արհեստական էկոհամակարգեր
58. Էկոլոգիական գործոններ: Ոչ կենսածին գործոններ
59. Սահմանափակող գործոն
60. Էկոլոգիական փոխազդեցության տեսակները
61. Էներգիայի և նյութերի շրջապտույտը էկոհամակարգերում
62. Սննդային շղթաներ, տեսակները
63. Էկոլոգիական բուրգեր
64. Էկոհամակարգերի փոփոխությունը: Սուկցեսիաներ
65. Բնական ռեսուրսներ
66. Կենսաբազմազանության վրա ազդող գործոններ՝ հողի, մթնոլորտի, համաշխարհային օվկիանոսի աղտոտում
67. Կենսաբազմազանության վրա ազդող գործոնների նվազեցման ուղիները
68. Հատուկ պահպանվող տարածքներ

69. Կենդանիների և բույսերի կարմիր գիրք

70. Խնդիրներ համապատասխան բաժիններից

Կենսաբանություն, Մարդ 8-րդ դասարան
Հեղինակներ՝ Ա.Ֆ. Կարապետյան, Լ. Յու. Հակոբյան, Գ.Գ.Սևոյան, Ա.Հ.Եսայան
«Աստղիկ» գրատուն 2024թ.

Կենսաբանություն, Մարդ 8-րդ դասարան
Հեղինակներ՝ Գ.Միրզոյան, Տ.Թանգամյան
«Տիգրան Մեծ» հրատարակչություն 2024թ.

Կենսաբանություն, 9-րդ դասարան
Հեղինակ՝ Գ.Միրզոյան
«Տիգրան Մեծ» հրատարակչություն 2025թ.

Կենսաբանության խնդիրներ՝ Գ.Գ.Սևոյան, Էդիթ Պրինտ 2009 թ.